

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.
Előfizetési ár:
Negyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Harris-ház,
bóvá a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyitlteri közleményeket
a kiadóhivatal
méréselt áron számít fel.

A munkásnyomorról.

I.

Ahogy előző számunkban ígértük, visszatérünk a Budapesti Hirlap-nak a Csongrád megyei munkásnyomorról írott és lapunkban közreadott cikkére, nemcsak azért, hogy annak elferdített állításait megcáfoljuk, hanem azért is, hogy a mi benne tanulságos van, arra a közfigyelmet külön is felhívjuk.

Hogy sorrendet tartsunk, első sorban is, írásunk helyes magyarázása végett néhány általános részletet kell előrebocsátanunk vármegyénk népességi és gazdasági helyzetéről.

Csongrád vármegyének, — a legutolsó népszámlálás adatai szerint, 132056 lakosa van, ez a népesség 341.887 kat. hold területű földön él, lélekszám szerint tehát egy-egy lélekre mintegy 2 és fél kat. hold esik, ami nem mondható kevésnek a megélhetésre. Csakhogy ez a 341.887 kat. hold nagyon aránytalanul osszik meg az egyes határrészek között, mert míg például Szentesen 31.308 lélek mellett 68.693 kat. hold a határ, tehát minden egyénre valamivel több esik csak 2 holdnál, addig Sándorfalvának 4132 lakosára csak 4266 kat. hold, tehát alig valamivel több egy holdnál,

Algyőnek 3054 lakosára pláne csak 1537 kat. hold, tehát átlagban egy lélekre csak fél hold, ellenben Sövényháza 6086 lakosára 55.718, Mágocs 2950 lakosára 21.597 hold, Derekegyháza 1963 lakosára 20.407 hold határterület esik és a földbirtoknak ebben a nagyten aránytalan megoszlásában kell, nézetünk szerint, összes gazdasági és munkás-bajaink kútforrását keresnünk, mert kétségtelen tény az, hogy vármegyénk 341.887 kat. holdai levő határterületéből legalább 130.000 kat. hold kötött nagybirtok, mely mindössze 8 nagybirtokos kezén van és így voltaképen mintegy 210000 kat. hold terület az, ami a vármegye 132.056 lélekszámán, mint közép- és parasztbirtok megoszlik.

Ha figyelembe vesszük, hogy ez a kötött nagybirtok, mintegy 130000 kat. hold területben Horgos, Sövényháza, Derekegyháza, Mágocs, Szegvár, Csany és Mindszent községek határát képezi, amelyek ősszlakossága 39.658 lélek, — ha figyelembe vesszük továbbá, hogy ezen nevezett községek ez a lélekszámára együttesen is csak 150.512 kat. hold esik a vármegye egész területéből és e holdak számából szakad ki a lekötött 130000 kat. holdnyi nagybirtok, könnyű belátni, hogy ezekben a községekben, amelyek közül Derekegyházát, Mágocsot és

Sövényházát, mint tisztán uradalmi községeket külön ki is kell vennünk, a munkások helyzete nem lehet rózsás, annál kevésbé pedig, mert az egy Mágocs községnek egy határrészet kivéve, mindezen többi nagybirtokon épp olyan kevésé folytatnak intenzívebb gazdálkodást, mint akár a parasztbirtokon, — ezek az óriási területek tehát viszonylag csak nagyon kevés munkáskezet foglalkoztatnak állandóan, időszakilag sem annyit, amennyit belterjesebb gazdálkodás mellett foglalkoztathatnának.

Ezeket előrebocsátva, rátérhetünk a Budapesti Hirlap cikkére.

Szentesen, így mondja a cikk írója — 1200 munkás közül 700 van állandóan tetlenül. Hivatalos adatokat állítunk ezzel szembe. Szentesen, tisztán a földmunkások (kubikosok) száma mintegy 3000, — az összes munkásoké talán lehet 4000. Zólyombrézórol épp a héten kértek a hatósági munkásközvetítőtől egy vasútépítés bepucoló munkájához, 3 korona napibér és a visszautazás költségeinek szerződéses biztosítása mellett, munkásokat és bár jelentékenyen több kellett volna, a hivatal 3 napi fázadozás árán sem volt képes erre 34 munkásnál többet összehozni, egyszerűen azért, mert — itt most egyáltalán nem került ennél több munka nélküli

TARCA.

Piros tojás.

A ligetecske a külváros mellett komolykodott azzal, hogy őt: »liget«-nek hívják és azok közé a csenevész fa-ültetvények közé tartozott, amelyről minden fővárosi ember tudta, hogy hol van, mindegyik helyesnek is találta, hogy egyáltalában van, ellenben sétálni nem ment bele senki. Így: minden-elyet kiválóan alkalmas volt arra, hogy olyanok forduljanak meg a ligetecskében, akik csak önmagukat akarták ott tudni. Mást nem.

A tavaszi erecskék megduzzasztották már a fákat, valami kényszeredett mosoly áradt ki belőlük, hogy, ime: mi is élünk, — néhány apró bokor szinte nagyzási rohamba esett az örömtől, hogy rája surrant, meg-megölelte a nap sugar s amint a tavaszi parák átvibráltak a levegőn: színesnek, melegnek látszott az élet.

Az asszony — égő volt a nézése — mintegy csak lehelté megá elé:

— A tied vagyok. Tudod. És nem lehetek a tiéd.

A férfi arcát szinte elkorzította a tűz.

— Mit akarsz már ismét? — mondta, majd minden atmenet nélkül, egyszerre maró lett a szava: Igaza van, nagyságos asszony. Igaza.

Az asszony reszketett:

— Ne kinnöz . . .

— Ó, kérem, önmagamát kinnöz . . .

Én jó fiú vagyok és igazat adok önnek. Ezen ugyan van egy kis mosolyogni való is: hát lehetséges oly eset is, hogy önnek nincs igaza? . . . Vagy fordítsuk meg, úgy még kiabálabb: lehetséges, hogy nekem legyen igazam! . . .

A nő szeme fátyolos lett.

— Ha örömed telik abban, hogy a lelkemet taposod, — tessék.

Amaz keserűen felsóhajtott.

— Nem taposlak. Azt mondom csak, ami valóság . . .

Az asszony behunyta a szemét;

— Egy valóság van a világon, hogy: szerettek.

A férfinak egész testén végig vonaglott a vér s a szó, mint a szikra hagyta el az ajkát.

— Hazudsz! . . . Ne mutass ily önrzeti arcot, hogy nem érhet hozzád ez a

vad. Vedd magad, de ne szavakkal! . . . Mit tart vissza? Hét esztendő óta enyém a lelked: tudom. És én boldog voltam ezzel. És mosolyogtam azon, hogy a mélyen tisztelt családod mily kis pontnak néz és lát engem, — fenn, fenn a magasban tudtam magamat, nagynak, mert enyém volt a te szerelmed. A te szerelmed: és ez nekem minden . . . Nem voltam senki. Vagy egyáltalában »valakie egy kis íróska? . . . Most vagyok. Elfog ugyan az undor, hogy a jó öreg közvélemény, a tisztas és föltötte igazságos most fedezi fel rólam, hogy nem vagyok teljesen értelmetlen, de atnézek e föltötte, mert most már a mélyen tisztelt családod elé állhatsz: »ez az ember valaki, engedjétek, hadd lehessen az övé, az övé, csak az övé, mert azzal a másikkal faj, az életem; lehetetlen »helyzet volt, mikor a felesége lettem, most irtóztató. »Te pedig:« az enyém vagy és nem lehetsz az enyém.»

A nő szemében egy szerelmetes világ

ült:

— Szerettek . . .

Amannak a hangja szín nélkül valóvá

lett:

— Ez egy kiválóan szép szó, de nem való az ajkadra. Azaz bocsánat: velem szemben nem . . . Reszketek és lebirom magamat..

munkás; a többi mind foglalkoztatva van részint itthon az aratásnál, részint idegenben földmunkával.

Mindszenten, melynek munkásai otthon, a község szorosan vett határterületén elhelyezést nem találhatnak, tehát jórészt uradalmi munkára volnának rászorulva, már kedvezőtlenebb a helyzet, de arról beszélni, mintha ma a 600 ember nyomorogna, ez idő szerint ott sem lehet, mert nyár szakán a mindszerenti munkások java része is elhelyezést talál az aratásnál, vagy az országban szétszórtan földmunkánál és így kedvezőtlenebbre ott is csak a tél legvégén, tavasz nyitán fordul a helyzet, éppen úgy, mint a vármegye többi községeiben.

Csongrád vármegye munkásainak száma különben, mezei és földmunkásokat, — persze, csakis a férfiakat — összefoglalva, sem igen több 7—8 ezernél, arról beszélni tehát, mintha itt rengeteg szám, h a t e z e r n y o l c s z á z a c é l o s m u n k á s k a r v o l n a k é n y t e l e n d o l g o t l a n u l h e n y é l n i: e h e z v a l ó b a n n e m m i n d e n n a p i r i p o r t e r i f a n t á z i a k e l l, v a l a m i n h o g y t a l á n a z i s s o k b a n t ó d i t o t n a k m o n d h a t ó, h a a B u d a p e s t i H i r l a p c i k k e z ő j e a z t i r j a, h o g y K i s t e l e k r ől, m e l y e n k ö s s z i l a k o s s á g a s e m t ö b b 8.177 l é l e k n é l, a k i k n e k e g y n a g y h á n y a d a, k ö z i u d o m á s s z e r i n t, h o z z á m é g á l l a n d ó a n a k ü l t e r t e l e t e n, t a n y á k o n i s l a k i k, 1300 m u n k á s k a p o t t v o l n a a z i d é n v a s ú t é p i t é s n é l f o l g l a k o z á s t. H i s z e n, h a e g y m u n k á s u t á n, j ó m a g á v a l e g y ü t t c s a k h á r c m c s a l á d t a g o t s z á m i t u n k i s, — a l e h e t e t l e n s z á m t é t e l s z e r i n t K i s t e l e k n e k 3900 v o l n a a m u n k á s o s z t á l y b a s o r o l h a t ó l a k o s s á g a, v a g y i s 50 s z á z a l é k a z ö s s z l a k o s s á g n a k, h o l o t t t u d v a l e v ő, h o g y é p p e n K i s t e l e k e g y i k e a v á r m e g y e l e g v a g y o n a s o b b k ö z s é g e i n e k, m e r t h a t á r a 19.607 k a t. h o l d, a m e l y b i r t o k t e s t b e n s e m n a g y, s e m k ö z é b i r t o k e g y e t l e n e g y s i n c s e n.

Azt állítja a B. N. cikkezője az inség egyik főokának, hogy a megyénk-

béli munkás-osztály idegenkedik a szorosan vett mezei munkától, gyermekeiket inkább a kubikolásban nevelik föl, mert az elég jövedelmező, sőt néhány év előtt vagyonkát is lehetett belőle gyűjteni, Horváth Gyula kormánybiztossága alatt meg pláne olykor napi 8—10 forintot is keresett egy kubikos és ez a körülmény elkapta a munkásokat, akik ma is még a régi idő visszatértét várják és remélik.

Ebben az állításban sok igazság van. A megyénkbeli munkások jelentékeny része tényleg előnyt ad a földmunkának a mezei munka fölött, de nem mondhatni, hogy az előbbi foglalkozásba nevelné bele a gyermeit is. A munkás gyermekek sorsa itt igen csak egyformán alakul. Ha iskolából kikérültek, kanásznak, libapásztornak mennek, majd — akiknek hely jut — kisbéreseknek, nyáron marokverőnek is szegődnek és csak mikor megemberkednek, akkor és akkor önként fordul egy jelentékeny részük a földmunka fele, amely mégis az év nagyobb részében ad nekik — többször — jövedelmezőbb foglalkozást, mint a mezei munka. A régi idő nagy munkabéréi a vármegye mai munkás-osztályát azonban már csak azért sem kaphathatták el, mert a nagy keresetek ideje húsz év előtt volt, amikor a mai munkás nemzedék még jórészt gyereksorban lehetett csak és így legfőkébb mint szájhagyományról emlékezik olyan időről, amikor napi 8—10 frtot is kereshetett egy földmunkás.

Közlebb tekszik azonban a mai nemzedékhez a sövényházi, vagy helyesebben körös-tiszai védőgátak építésének kora, 1897 s való igaz, hogy még ekkor is jelentékeny napi keresete volt egy-egy földmunkásnak, azonban ez már nem volt olyan nagy méretű munka és a megyébéli munkásoknak már csak kisebbik részét foglalkoztathatta.

II.

Valami kellemetlen kellemesség suhogott a szalonban: a nagyszerű és általában békéé.

Geldenné egy régi évtolyamu hölgy elemében volt, hápoghatott:

— Lujzikám, valósággal boldog vagyok, hogy megbékéltetek.

Az asszony, akinek a megbékélésén ennyire boldog volt az agg hölgy, felsohajtott:

— Igen! megbékélünk.

Geldenné helyén valónak találta, hogy sokat beszéljen:

— Most felidézni a múltat, vagy legalább is nem akarok mellette sokaig időzni. De megelégedettség fog el, hogy nekem nagy részem van ennek a múltnak az eltérésén . . .

A fiatal asszony arcán könyv folyt végig. Az a nő beszélt hozzá így, aki nyomorékká tette őt. Az, aki vasart csinált egy arva leány szeretői akaró lelkéből: hozzá erőszakolta egy fiatal úrhoz, aki nem volt fiatal, és aki nem volt úr, hanem géplélek, de kifogastalan szabású ruhákban járt . . . Mindez a verejtékszerűség unalmas és elcsépejt, ha az ember hallja, vagy olvassa: ám örökön új

Hogy munkásosztályunk életviszonyaiban az idők folyamán jelentékeny változások következtek be, — ez igaz, mert hiszen a változás vele járt a kor-szellemmel és annak hatása alól a munkás osztály sem képezhet kivételt. De generalizálva azt állítani, amit a B. H. cikkezője mond, hogy a csongrádme gyei munkásosztály általában bugyogóban, lakkos csizmában járna és iszakkos volna, — nem lehet, — mert — hogy egyebet ne mondjunk — a szentesi munkás általában józan életű és ruházatában sem tényűző, korcsmázására pedig az egész megyébéli munkásosztálynak nem kellene egyebire utalnunk, mint arra a körülményre, hogy a korcsmai verekedések jelentéktelen hányadát képezik megyszerte a rendőri statisztikának és ami korcsmai verekedés megyszerte esik is, annak túlnyomó hányadában gazdalegények a virtuskodók. Csakhogy ezek virtuskodása is csak néhány községre szorítkozik a vármegyének, azokra a községekre ma is, melyekben a múltban is erényszámba ment, a régi egyszerűbb erkölcsök mellett is, a duhajkodás.

A nyomor egyik okát a B. H. cikkírója a dohánytermelés csökkenésében is látja részben. Hát ez sem áll meg, mert vármegyénk területének jelentéktelen része alkalmas csak a dohánytermelésre és hogy egyetlen községben, gondoljuk Csanyon egy évben, 239000 koronáról 166000 koronára szállt le a dohánytermelés, ez éppen csak most következett be, mikor — a csempészést a legszigorúbb rendszabályokkal sem akadályozhatván meg kellőképen, sok engedélyt kényszerűségből bevontak.

Végül még csak a csongrádi munkáslázadásra térünk ki, melynek szintén valótlan képét adja a B. H. cikkírója. Mert nem munkáslázadás volt az a csongrádi eset, hanem lázadása olyan elemeknek, amelyek dolgozni nem szeretnek, jórészt

és tragédia, ha atéli . . . És három évig élte az asszony ezt a tragédiát . . . És három év multan egyszer tavasz lett a világon, ragyogó, mint ez a mostani, megismerte őt. Ő. Egy idegétű embert, kinek nagy volt a szíve, Es szerették egymást. Már hét éve. A család sejtette a dolgot, látták, mint suhannak az asszony szeméből az égő sugarak. Mint az orgyilkost, úgy őrizték őt, de ezzel nem tudtak meletget lehelni a jégkéregre, amely a hazatelek között csikorgott. Pedig igyekeztek.

Két-három hónap óta kiváltképp folyt a gyűró munka. A néni az asszonyt, a derék nővérek a férjot dolgoztak meg, hogy itt van házzassaguk 10 éves fordulója: legyen szent a fő-béke.

— A néni nagyokat mondott.

Minden mosolyog, husvét vasárnapja van. És erre a tavaszi napra esik az évforduló. Még a természet is a békét parancsolja. Hidd el, boldog lehetnéi ily férj mellett.

Mintha sejtelmes visszhang kérdezte volna.

— Boldog? . . .

. . . A férj állott ott.

Minden hangsúly nélkül kezdett szólni a feleségéhez.

Hát kerestem én valaha firtet? Mi? Annak láttalak, aki nékem mindig volt: mindennek. Most már az enyém ichezta a világ előtt is Nem, nem az ugynevezett családi tekintetek tartanak vissza. Ő egészen más. Látod, én rajtam látod, hogy: a tudós, hala istennek hatalom, de nem pénz . . . Ez az . . .

— Gyula! — zajgott bele a kákos.

— A félremagyarázás rosszindulatra vall, te pedig nem vagy rossz. Érted te jól, hogy én miről beszélek . . . Es én méltányolni is tudom, hogy ezek az évszázadok. Okosak ezek, tartalmasak és ami fő: kellemesek. Már tudnillik neked . . . Ne, ne tiltakozzai . . . Bajos dolog az első emeleti erkélyes szalon helyett a mellékutcaba menni, a harmadik emeletre, sőt udvari lakásba. Én ezt értem. Tombol bennem a megértés. Harmadik emelet . . . Azok a rosszul szabott emberek, a szomszédok, akik a selymet csak a novellákból ismerik, ellenben nagyon kellemetlenek a szegénységtől . . . Ezek között lakni. Nos: ez nehéz dolog, ha helyette csipke-illatot szagolni . . . Nehéz dolog . . . Mindenesetre szükséges hozzá, hogy az ember szeressen. De: belülről szeressen . . .

nem is tudnak, ha akarnának sem és amelyek egy hibás intézkedése folytán a munka vezetésével megbízott hatósági közegnek, tolakodtak bele a munkaterekbe.

Ennyit most a B. H. cikkében foglalt téves állítások helyreigazítására; következő írásunkban várjuk majd le annak tanulságait is.

Gazdasági számvitel. A számadás hasznát a gazdaember soha annyira be nem látja, mint most, az aratás után, eséplés idején, amikor egy esztendő munkájának eredménye előtte van. Ilyenkor jó volna neki tudnia, hogy tulajdonképpen mennyit is jövedelmezett a munkája és azt is, hogy mennyit ér neki az a termés, amelyet isten segédelmével a magtárba, csűrbe biztosan elhelyezhetett, hogy vagy jó pénzért eladja, vagy pedig a maga és gazdasága szükségleteit vele kielégítse.

Jó volna tudni azt is, hogy az év folyamán mire kellett pénz és hogy még mire fog kelleni, hogy a termés jövedelmét szápen olyan módon beosztassa, hogy minderre, amire kell, jusson és hogy még azonfölül maradjon is.

Mar nem egyszer magyaráztuk meg gazdálkodó polgártársainknak, hogy a számadásvitel a jó gazdálkodásnak egyik alapja és hogy ez a számadás épenségei nem nélkülözhetők.

Elvégezheti minden kisgazda, a nélkül, hogy nagyon sok ténét és papírost fogyasztsa. A papírkereskedésben vagy a boltosnál két olyan füzetet vásárol, amilyen a gyerek az iskolában használ. Az egyikbe a kiadásait és bevételét írja be, a másikba feljegyzi azt, hogy mit végzett, mi kellett a gazdaságban. Az év végén, tél derekán aztán, amikor úgy is bőven van érkezése az ilyen munkára: összeadja a bevételt és a kiadást és megállapítja, hogy a sok munkának megvolt-e a kellő haszna?

Az ilyen számadás már azért is jó, hogy a kisgazda megtudhassa belőle, hogy az ő kis gazdasága melyik ágára kell nagyobb gondot fordítani és hogy vajjon nem fizet-e rá a gazdálkodásának egyik-másik ágára.

— Ha úgy tetszik, cenzurál békében élhetünk.

Oly üres volt a hangja, mint mikor a gyára vezetőjével beszél. Nem belülről melegejtette a szavát, kiegyenlítő természet volt, aki már megnyugodott abban, hogy vannak még jószívű hölgyikék másutt is a világon. Aztán kiegyenesedett egy kissé, amint egy csomagból hatalmas selyem piros tojást vett ki.

Kinyitotta az otromba piros tojást. Ragyogás vakította el a szemet a benne levő ékszerből.

Geldenné vonaglott a gyönyörtől:

— Istenem!

III.

A tavasz káprázata előntötte a bájos kis asszony-zsóbát.

Az asszony kezében egy kis piros tojást tartott. Valami tájkép volt rá festve. Egy darab papírt vett ki belőle. Ez volt rea írva: Szeretsz?

Az asszony behunyt szemekkel lelhelte maga elé:

— Örökre . . .

Fáy Nándor.

De meg ösztökélést is ad ez a számadás arra, hogy a kisgazda újabb dolgokkal megpróbálkozzék. Mert nagy öröme lehet az ilyen számadást készítő gazdaembernek abban, ha a füzetében új lapot szanhat például a méhészetnek, selyemhernyótenyésztésnek, baromfitenyésztésnek.

Minden ilyen új lapon külön-külön jellemezheti föl az egyes gazdasági ágak dolgait. A baromfitenyésztésről szóló lapon például felírja, hogy mennyi élelem kellett a baromfioknak, mennyit költött az ől tisztantartására, homokozására, meszelésére, de meg fölírja azt is, hogy mennyit kapott a tojásért, csirkéért, kappanért, libáért stb.?

Az év végén ha egybeveti a bevételt és a kiadást, tisztán láthatja, hogy mennyit jövedelmezett a baromfiudvar.

Ilyenkor eséplés végeztével, a számadásos füzetbe a legnagyobb számokat írhatja a gazdaember, Mert mégis csak a gabona hozza a legfőbb jövedelmet. És ilyenkor, gabona-eladás után, könnyebben banik a gazdaember a maga kis pénzezskejével. Elköti olyan dolgokra is, amikre semmi szükség nincsen, aminek aztán az az eredménye, hogy nem telik olyan dolgokra, amik nagyon is szükségesek.

Ettől a rendtelenségtől és könnyelműségtől megóvja a gazdát a számadásos füzet. Az év végén, amikor az egybevetést végzi a gazdaember, megtanulja azt is, hogy hogyan ossza be a pénzt. Megismeri, hogy mire költött fölöslegesen és megismeri azt is, hogy mire kellett volna pénzt szanni, ha — lett volna.

Ez a számadás nagyon tanulságos dolog és igaz, nagy hasznát veszi az, aki csak egyszer is végzi. Okul a tapasztalatokon és nem ismétli meg a pénz könnyelmű elherdálását.

Az olyan kisgazdát, aki rendes számtartója a maga gazdaságának, nem kell attól félni, hogy gabona eladás után úgy elszóródik a pénz, mint a pelyva.

Az ilyen gazda jól tudja, hogy mi különbség van a szükséges és a felesleges közt és tudja azt is, hogy hogyan gyarapítható a gazdaság. Miért ne lehetne tehát mindenki ilyen jó gazda?

Nemzeti nevelés.

Az utóbbi három hónap eseményeinek nagy tanulságai vannak a — társadalomra, olyan tanulságok, a miknek beszúrása, megszivélése elsőrangú kötelesség. Azt tartjuk közönségesen, hogy schol honnyit nem politizál a társadalom, mint nálunk, ahol mindenki született diplomata. Annyi bizonyos, hogy aktuális kérdéseken elragódnak mindannyian, pro és kontra állást is foglalunk va'aki mellett, de arra, hogy nálunk valamikor külön véleményyt váltott volna ki egy vagy más esemény, arra még nem volt példa. A megalkotott felfogások mellett vagy ellen tömörülünk, larmazunk s gyanusítgatjuk egymást. Tavolról nézve ezt a jelenséget, sokkal megdöbbentőbb, mert a teljes gondolkodó képesség hiányát mutatja elsősorban s éretlenséget minden vonalban.

A legnagyobb szenzáció is csak három napot él s aztán nem törődik vele senki sem. Így vagyunk mi a politikával, a melynek fordulatait, harcait, csatározásait, öklöbészorít ott kézzel élvezzük végig, hogy aztan megphintessük magunkba az indulatot, az vagy erőt gyűjtünk újak kiváltására. Arra, hogy a történetekből, eseményekből, tényekből következtetéseket vonjunk le, társadalmilag kép-telenekek vagyunk.

Egy közel fekvő példa a honi ipar mellett keletkezett felbuzdulás. A politika szülte s bár társadalmilag is igyekezett érvényesi-

teni szándékait, ugyan hol van az a vad-magyar politikus, aki melléje is állott volna a cifra szavaknak. Minden nap halljuk, hogy az idegen ipar tönkre tesz bennünket: vajjon jut-e eszébe a társadalom egyetlen tagjának is, hogy visszautasítsa az idegen ipar termékeit? Eltekintve az idegen produktumok kultúrjától ami beömlünk alighanem kiíthatatlan, a nemtörődőmség az, ami útjat állja mindennek a mi cselekedeteinkben.

Három évized óta sem teszünk egyebet, mint közakarattal hirdetjük a nemzeti állam megszilárdítását, papíroson. Mert a valóságban a társadalom nálunk közönyös minden iránt s e mellett sokkal kényelmesebb is, semhogy ilyesmivel magát megterhelje. Történeke törvényhozási intézkedések, végre is hajtának, de milyen foganattal. Olyan a sorsa ennek, mint a pusztába üttetett fanak: az arra tévedt vandor megpihen alatta, meg is bamulja sudár növést, dicséri koronáját, de ha útja véletlen arra nem viszi, előre feltett szándékkal ugyan senki sem keresi fel. Mire is volna ez jó? Elég, hogy tudunk a létezéséről s talán olykor el is emlegetjük, hogy all egy fa a puszták közepén, ami bizony mi felőlünk már régen ki is száradhatott, derekban megroppanhatott a viharban, vérszben, a mikor ügyet sem vetettünk rá.

Csak így lehetséges az, hogy mig mindennél, a dolgok természete szerint, a politikai élet a társadalmi szükséghez alkalmazkodik, addig nálunk a társadalom az, amely a politika szekere után kullog s követi azt kátyuba, sarba vakon mindenüvé. Köteteckre megy azoknak a beszédeknek a száma, amit évenként eljuttunk a hazafiság jegyében. S mi haszna mind ennek?

A társadalom közönyösségén megtörik minden törekvés. Schol ezt olyan szomorúan nem tapasztalhatjuk, mint nemzeti nevelésünk-nél. Valójában úgy allanak a dolgok, hogy nemzeti nevelésről nem is beszélhetünk. Iskoláinkban még találok valamit, de a családi élet a gyermeknevelést teljesen kozmopolitá elve szerint rendezte. Mert azt hiába állítja akárhí, hogy nálunk a fiatal generáció hazafias józan nemzeti nevelésben részesül. Nem-csak, hogy ez nem történnik, meg, de ha véletlenül olyan körülmények közé kerül a serdülő nemzedék, hogy benne nemzeti öntudat ébredhetne, száz meg száz pelda az életben rögtön ott áll ellenhatásként.

Csodálatos dolog ez, de így van. Nálunk a fiatal nemzedék nemzeti öntudatának növelésére nem gondol senki, sőt mintha csak egyencsen annak a kiirtására esküdünk volna fel, igyekszünk belenevelni ifjainkba a kicsinylést, amivel nemzeti tulajdonaink iránt viseltetünk. Generációk nőnek fel fazzal a tudattal hogy ha valamit akarunk, külföldre kell erte mennünk, hogy ami a miénk, az nem jó semmi, nem az első, de még csak nem is a második rendű; ha pedig az, akkor biztosan máshonnan kopiroztuk. Bezzeg mas nemzet igyekszik minden iránt bizalmat csepegtetni a fogékony lelkekre, ami az övé, az ő produktuma. Azért vannak mas nemzeteknél rajongói a nemzeti termelésnek, mig nálunk idegen kultusz eszi be magát kitorúlhetetlenül a köz-tudatba.

S vajjon egyebekben helyes irány-e a mi nemzeti nevelésünk? Nem az. Ez pedig megint csak a társadalom elleni vád s nem a kormányzat ellen, mely töle tehetetlen igyekszik eleget tenni ezen a téren. Am az iskola egymagában semmi. Ha a társadalom, a család nem all mellette, tanítása hiabavaló sem-miség, mert a való életbe at nem mehet, gyakorlati haszna nem származhatik. Első sorban éri a nemzetietlen nevelés vadja az úgynevezett tehetősebbeket, akik anyagi szerencés helyzetükből folyó első kötelességüknek tartják, hogy minél többet vetessen ezen a téren. Hiszen akarhany úri gyermeket talá-lunk, aki saját anyanyelvét sem beszéli — magyarul, mert négy-öt éves korában mar francia vagy német nyelvre fogják, amivel megrontják nyelvértékét. De nemcsak nyel-veket sajátítottak el így a gyermekekkel, hanem idegen hatásoknak is teszik ki teljesen.

Vajmi ritka eset ma mar, hogy magyar szokásokban, nemzeti kultuszban nevelődik valaki. Eltekintve a fővárostól, amely-

nek nem csak belső életében, de már külső megnyilvánulásában a dolgoknak sincs egy fikarcnyi nemzeti vonása, a vidéki városok nagy frészeben is duhog az idegen mánia: hoch-deutsch bonne, alldeutsch kisasszony s nem tudni, mi mindenféle nevelők hatása alatt nő fel a fiatal nemzedék.

Csoda-e, ha ezek után kint, a való életben úgy szembetalálunk az emberek, mint azt a politikai élet mutatja? Nagyon is természetesen dolog ez, mint ahogy semmi különös nem volna abban sem, ha nemzeti karakterünk végképpen és teljesen elmálna, elkallódna a nemtörődomség és nembánomság útvesztőin.

Ujdon s á g o k

— **Közigazgatási bizottság.** Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága tegnap tartotta a havi rendes ülését. Az ülés megnyitásokor Cs a t ó Zsigmond dr. főispán üdvözölte A l t Miksa kir. főmérnököt, mint az államépítészeti hivatal szentesi kirendeltségének vezetőjét és e minőségében a közigazgatási bizottság tagját, sikeres munkásságot kívánva új alásában. A bizottság féléves jelentését vették ezután tudomásul azzal, hogy a jelentést felterjesztik a miniszteriumhoz. Tárgyaltak ezután Szentes város képviselőtestületének a B a l o g h János képviselő felhívására folytan hozott azt a határozatot, mely panasz tárgyává teszi a szentesi vasúti állomás alkalmazottjainak a közönséggel szemben tanúsított zaklató eljárását, valamint az üzletvezetőség átíratát is, mely arról szól, hogy a megejtett vizsgálat a panaszokat nem igazolta be. A bizottság ezt tudomásul vette és közölni fogja Szentes képviselőtestületével.

— **Szarka Ödön és Voligurszky Juliánna** csongrádi állami iskolai tanítók felegyemi ügyében a fegy. választmány által hozott határozatot a közoktatásügyi miniszter feloldotta és pótvizsgálatot rendelt el, melynek megtartását a járási főszolgabíróra bízta. — **Targyalás** alá vették ezután K ó k a y Pál csongrádi lakosnak a vármegyei arvaszék ellen benyújtott panaszát, melyben egy hagyatéki ügyből kifolyólag az arvaszékot rosszhiszeműséggel és visszaéléssel vádolja. A bizottság ez ügyben, az arvaszéki elnök felvilágosító beszéde után — tekintettel arra, hogy az ügy az illetékes fórum elbírálása alatt áll, a panaszt elutasította, annyival ivkább, mert utóbbi időben már szokassa kezd válni a hatóságok ek nélkül való feljelenté- tése és meghurcolása. A horgosi közbirtokosság előjáróság-választását A g o s t o n Ferenc és társai főlebbezással támadták meg, különösen azért, mert L i s i n s z k y t és E r d é l y i t is előjáróknak választották, akik felegyemi vizsgálat alatt állanak és mert az egyik megválasztott a választási jegyzőkönyvben »Erdélyi Mihály fia« cimen szerepel. Az utóbb nevezettre nézve a közgy. bizottság a választást megsemmisítette, egyebekben azonban nem adott helyet a főlebbezésnek. Ülés vége déli 12 órakor.

— **Miniszteri döntés a megyei tisztviselők fizetésrendezéséről.** A vármegyei tisztviselők országos kongresszusának megkeresése folytán a vármegyei törvényhatóságok nagy része által már megalkotott egységes vármegyei szabályrendelet fölött a napokban döntött a miniszter. Esztergom vármegye közönsége, mely már majus 15-én, tehát 19 nappal az országos kongresszus után tartott közgyűlésén határozta el, hogy tisztviselői fizetését a kongresszuson megállapított mérvben fel- emeli és a fizetésemeléshez szükséges fedezet pótvivadalmazás alakjában az államtól

kéri, a napokban már megkapta a miniszter válaszat, a következő leirat alakjában:

»Folyó év május hónap 15-én tartott bizottsági közgyűlésében fenti tárgyban 163. sz. a. hozott határozatát, illetve az ezen határozattal alkotott szabályrendeletet, mely szerint a vármegyei alkalmazottak illetményei a szabályrendelet kiegészítő részét képező kimutatásban feltüntetett mérvre, állami pótvivadalmazás terhére fölemeltettek és egyuttal a szabályrendeletben meghatározott módon ugyancsak állami pótvivadalmazás terhére korptótlék állapotot meg, j ó v á n e m h a g y o m, mert a vármegye közönségét e cimen, fedezet hiányában pótvivadalmazásban nem részesíthetem. Miről a vármegye közönségét, a fentidézett alispáni jelentésre, további megfelelő eljárás végett értesítem. Budapest, stb. A miniszter helyett: Gulner sk. államtitkár.

— **A kerületi munkakiállítás előkészületei** A szegedi kereskedelmi és iparkamara által, a kerülethez tartozó iparösszegédek és tanokcok munkáiból rendezendő kerületi munkakiállítás előkészítése szépen halad előre. A kiállítandó tárgyak mindenfelől gyűlnek és a kiállítás helyiségeiben nagy a sűrgés-forgás. A f. hó 11-ki megnyitásig szépen elkészül minden. A katalógus kefelelyomtatban már készen van és ebből ellenőrzi a bizottság, hogy a bejelentett tárgyak mind beérkeznek-e? Azon kiállítók, akik igazolás nélkül idejékorán nem küldik be tárgyaikat, a katalógusban nem fognak szerepelni és éppen ezért ismétellen figyelmezteti a rendezőség az érdekelteket, hogy el ne késse- nek.

— **Egyetemi ifjak népnépnépe.** Régi szokása a magyarnak, hogy amikor valami örömdetes dolog éri, hálá-aldozatot mutat be a magyarok Istenének, amikor is ezer és ezer ajak hálá-imat rebeg. Ezt a hálá-ünnepélyt rendszeren örömmünnep követi, melyen aldomást iszik az egész nép s vig muzsika és tréfas játékok mellett baját elfeledve, a nap örömeire együtt vigad. Hálá ünnepélyt ültünk mi is f. hó 16-án, délelőtt, mikor is hálá-imat rebegnek ajkaink Istenünkhöz, ki ama vilég ösökkkel adottta meg a magyar nemzetet, akik 200 évvel ezelőtől a hazáért és szabadságért zászlót bontottak. De örömmünnepet is ültünk ez nap délutánjan, melyen ujongva adunk kifejezést abbéli örömmünknek, hogy ismét egy oly nap közöntsött be rank, amelyet mindig ünnepelni fognak s amely napnak nagygya tevőt mindig aldani fogják, míg magyar lesz e földön. Jöjjetek baha mindannyian ez örömmünnepre, tegyétek félre e napon a gyűlöletet, irigységet, legyetek testvérek s együtt örvevendezetek, hogy ismét egy fényes napot értünk meg.

— **A termés és az elemi csapások.** A gazdák országszerte jó közepes termést remélték ebben az esztendőben. Az utóbbi időben előfordult elemi csapások azonban befolyásoltak az eredményt és most R a d i s i c s miniszter. tanácsos útján, D a r á n y i Ignác földmívelésügyi miniszter felszólította a gazdasági tudósitokat, referáljanak a károk mér- vérlől, hogy ezeket a termés újabb becslése- nél számbavenni lehessen. Megjegyzendő, hogy a két-három hét előtt előfordult elemi csapások magát a búzatermést már csaknem kevésbé befolyásolták, mivel ekkor már csaknem mindenütt learattak. Annál nagyobb károk estek azonban a kukoricában, a szőlőben, a dohányban és a gyümölcsökben amelyek több millióra menő csökkenést szenvedtek.

— **Romániába utazó magyar kereskedők figyelmébe.** A szegedi kereskedelmi és iparkamarát értesítette a kereskedelemügyi miniszter, hogy a konzulátusoktól vett értesülé-

szert, a Magyarországból Romániába menő kereskedelmi utazók több ízben elmulasztják itthon beszerezni, a Romániával kötött és az 1894 évi XIV. törvénycikkbe iktatott kereskedelmi szerződés IV. cikkében előirt igazolványt, minek következtében azután Romániában a pénzügyi hatóságok részéről nehézségekkel találkoznak. — Figyelmezteti ezért a kamara az érdekelteket, hogy a nehézségek elkerülése céljából, a kívánt igazolványok megszerzését el ne mulasztassak.

— **Táncvigalom.** A szentesi egyetemi ifjak f. hó 16-án, a városal egyetemben tartandó Rakóczi-ünnep alkalmából jótékony- célú táncvigalmat rendeznek a túl a kurcai közgyűlési teremben. A táncvigalom esti fél 9 órákor kezdődik és a belépjő személyjegyre ára 2 korona, családjegy 5 korona. Felül- fizetéseket, a jótékony cél érdekében köz- szonettel fogadnak. A rendezőség serényen szorgoskodik a táncvigalom erkölcsi és anyagi sikerének biztosításában és hisszük, hogy erre fordított fáradozása nem is lesz hiaba- való.

— **Iparostanoncok tanulmányútja.** Az iparos-tanonc iskola jelesebb képzettségű 15 növendékét, az iparos tanodai bizottság és iparpartesült közös költségén, tanulmányútra viszik f. hó 14-én Szegedre, az ott f. hó 11-én megnyíló kerületi tanonc- és segédmunkaki- állítás megtekintésére. A tanoncok K ö r t v é l y e s s y Sándor iparostanonciskolai igaz- gató és tanítók vezetése mellett utaznak Sze- gedre és akik — mas iparostanoncok — esetleg saját költségükön szintén részt akarnának venni ebben a tanulmányi kirándulás- ban, annak megjegyzése mellett, hogy szintén részesülni fognak fél utazási kedvezmény- ben, jelentkezzenek az iránt f. hó 12-ig az iparostanonciskolai igazgatónál.

— **Kép és rajz-kiállítás.** A történelmi és régészeti társulat múzeuma helyiségében érdekes kép- és rajzkiállítás nyílik meg ma. A kiállítást Vincze Antal rajztanárjelölt ren- dezéi részben a saját műveiből, részint pedig S a n t h a Ferenc arment, társulati tisztviselő olajfestményeiből és J a k ó Géza gimnaziumi VIII. oszt. tanuló rajzaiból és akvarelljeiből. A nevezettek kivül néhány olajfestésű kép- pel F r i e d r i c h fényképész is szerepel a kiállításban, mely ma reggeltől belépdíj nél- kül lesz nyitva és a melynek megtekintését ajánljuk a közönség szives figyelmébe.

— **Tűzek Csongrádon.** Csongrádról írják f. hó 6-án, hogy ott három nap alatt minden éjfel volt tűzeset. F. hó 6-án délig azonban mar három tűzeset volt és pedig, — éjfel után légett egy ház a hajóhid közelében, reggel a nagytemplom forgott veszélyben, délfél meg ismét légett egy ház az urut- cában. A nagytemplom födélebe úgy kapott bele a tűz, hogy N y i l a s Ferenc 15 esz- tendős suhanc fölment harangozni és az égő cigarettát a födél alá dobta, amittől aztán a száraz födél tüzet fogott. A füstöt szerencsére idejékorán észrevették és így megakadályoz- hattak a nagyobb veszedelmet.

— **Egyetemi ifjak kérelme.** A szegény éhező egyetemi ifjak azon szerény kérelem- mel fordulnak a közönséghez, hogy a délu- tani népnépnépek kerületben rendezendő p r o t e k z i ó s é t k e z é s h e z szükséges élelmi szerek és italok, valamint virágok előállításá- hoz hozzájárulni sziveskedjék. Ez által nem- csak az ünnepély jóvedelmét fogja szaporí- tani, hanem az el nem adott maradékkal szá- mos korgó gyomor zugalódását fogja elhall- gattani. Ez iránt első sorban a háziasszo- nyokhoz fordulnak, mert tudják, hogy a hől- gyek úgy sem fogják megtagadni e szerény kérelmüket. Különösen pedig a rendezőség egy illusztrált aláírási ívvel személyesen is fogja tisztelettel tenni az igen tisztelt hölgyek- nél. — Ugyanitt arra is felkéri a rendezőség a közönséget, hogy a tombola-játékhoz szük- seges nyereleménytárgyakhoz hozzájárulni is sziveskedjenek bármely csekélységgel is azokat az »Egyetemi kör« helyiségébe (csong- rádmegyei múzeum) elküldeni sziveskedjenek.

— **Példás kedvezményt** léptetett élelbe hazánk egyik legszebb és legkedveltebb fürdője: **Herkulesfürdő**. Az igazgatóság mindazokat, kik szerény jövedelemmel bírnak, augusztus 26-tól kezdve 50 százalékos kedvezményben részesíti úgy a lakos, mint a paratlan gyógyhatású kéndús és kősós meleg fürdők arainak. Ismeretes, hogy a világhírű fürdők csálhatatlan sikerrel használtak ischias, idült csúsz, köszvény, bőr és csontbetegségek, aranyér, altesti bántalmak, vesebajok, vérszegénység stb. ellen. Dicséretes cselekedet az igazgatóság részéről, hogy az említett kedvezmény által módot nyújt az intelligens középosztálynak is, hogy Herkulesfürdő gyógyító és üdítő hatásában részesülhessen.

— **Tüzeset.** Két nap egymás után jeltett tüzet az öröronyi harangongatasa. F. hó 6-an éjjel Rúz s Molnár Ferenc I. tized 729. sz. hazanal, f. hó 7-én déltan pedig Berczeli Janosné II. tized 766. számú hazanal gyuladt ki az ól, mely aztan mind a két helyen le is égett, az éiég gyorsan kéznél volt segítség dacára is, — minden nagyobb kártétel nélkül.

— **Táncvizsga.** Mészáros Illés temesvári tanctanító, aki az iskolai szünet alatt nálunk szép sikerű táncoktató tanfolyamot tartott, f. hó 12. — szerdán zártkörű táncvizsgát tart a növendékeivel, az ipartestületi ház termében. A vizsga esti 8 órakor kezdődik, amikor a növendékek bemutatják az általuk betanult régibb és újabb táncokat. Vizsga után pedig egy kis táncmulatság lesz, ahogy ez már a tánciskolák próbavizsgáján rendszeren lenni szokott. A jóhírű tanctanító e záróvizsgájára felhívjuk mi is olvasóink figyelmét.

— **Kávéház megnyitás.** A Petőfi-szálló bérloje Halasz Janos a szálló nagy kávéházelységét alaposan átrenováltatta. Több mint egy hét óta volt e végből a helyiség a vendégek elől elzárva, mert egészen megújították a festést és aranyozó munkát a díszes helyiségben, mely ma nyílik meg ismét a közönség részére. Az ujjonnan díszített és festett helyiség kellemes találkozó helye lesz tehát a mai naptól ismét a közönségnek, melynek figyelmét a mai megnyitásra ezenel felhívjuk.

— **Jószágveszedelem.** Szent-Andráson és Kondoroson, a rendőrkapitánysághoz érkezett hivatalos jelentés szerint, fellépet a ragadós szaj- és körömfajás veszedelme. A nevezett községek határat ezért hatóságilag alá helyezték.

— **Jutalom.** Az I. tized 412. számú háztól egy vaskeretes, 6 üvegtáblas pinceablak elveszett. A nyomra vezető, vagy azt átadó megfelelő jutalomban részesül, ha akár szerkesztőségünkben jelentkeznek. — Ugyisint jutalomban részesül az is, aki két héttel ez előtt egy gyöngyház ovasót talált és azt lapunk kiadóhivatalába behozza.

— **Vásárok.** Szegvaron és Makón, mindkét helyen f. hó 15. 16. és 17-én lesz az idei nyári országos vásár. Makóra azonban, a sertésvész miatt, sertések e vasárra nem hajthatók tel.

A t. hölgyközönségnek. Csak egyszer, bróbaképen rendeljék meg a csodahatású vadói angol szépitő szert, az ugorakatjet, és meg fognak róla győződni, hogy ezen csodaszert azonnal eltávolít szepiót, májoltót és mindenféle tisztatlanságot az arcról és a bőrt üdévő fiatalla varázsolja. A parisi és bécsi kiállításokon aranyéremmel kitüntetve. Ara 2 korona hozzá való vadói angol ugorakaszappan 1 kor., powder 1 kor. 20 fil. és 2 kor. Valógi angol minőségben kapható Balassa Kornél gyógyszerárban Temesvár, a hová minden postai rendelés címzendő. Kapható minden gyógyszerárban.

A színészekről.

Ahogy mindenütt szokott törtenni, úgy van az minduntól is, hogy amikor színészek jönnek a városba, jövetelük felvillanyozza az egyhangúságba merült falusi magányunkat. Egy darab bohém élet költözök mucai világunkba.

Thália borotvált arcú, szürke cipós papjai és a legutolsó dívat szerint öltözött papnói kedves vendégek minálunk, — szerettel és szívesseggel fogadjuk őket, kik elűzik játékukkal művésztükkkel napjaink egyhangúságát. Azonban — nem tudom, jól látom-e — nekem úgy rémlik, mintha ők is most jobban éreznék az élet gondját-baját mint ezelőtt. Mintha odahagytak volna valamit bohémiségükből, mintha megkomolykodtak volna.

Hol vannak azok a vídamságtól, jókedvtől hangos színház utáni esték, melyeken hevítő bor mellett az udvarlók seregétől körülrajongott művésznők lehozhat a színpadról minden vídamságvat. — Most allig várják a világot jelentő deszkákön szerepelt hercegek, királyok, hogy levestek a királyi meszt, a hercegi köntöst, és mennek haza, a férj feleségével és otthon várja őket a hideg vagy felmelegített vacsora. Hiába no, — a színész felesége is aszkony; tanuljon főzni, ez jobb, meg kevesebbe kerül, mint a vendéglői koszt; a gázi nem sok, spórolni kell; egyhangúbb ugyan az élet, de — olcsóbb.

Vagy figyeljük meg a bájos kis Germain hadnagyot; játékaának szemképrázató színpompájával, kedveségének ezerlele bájjával, üde hangjával, kacagásával meghódítja a tapsoló közönséget, — s a színpadon kívül elhal ajkan a kacaj, az elébb nevető arcot bizonyos melauchoikus tekintet árnyekoja be, a színpadon a ragyogó jókedvet mutatott lenye a magányt, elzárkózottságot kedveli. — Milyen ellentét! Mi lehet ennek az oka? Talán valami bánat, talán más?

Még Szabados Gizike a legbátrabb. Előadás után várja két lovag, szívükben Plató idealizmusával, s kaján feltékenységgel; egyik gardirozza a másikat s jaj annak, aki illetlen; aztán hazakiséri Gzikét véges-végig a villanynyal világitott kurca-parti utcán — a kapuig, s aztan egy félénk kézzorítással elválnak tőle és — bódogok.

A vendéglő asztalánál pedig egy-két magányos művész vagy művésznő ödöng. Szerencse, hogy Bónis Margit olyan jóízűket tud kacagni köztük, mert különben azt gondolhatnánk, hogy mindnyájan elfelejtették a nevést.

Nem jól van ez így! Hisz ezelőtt a komolyság, a gond ismeretlen fogalom volt a színészek bohém-életében, gazdag humorú világában.

Hiába na, igazuk van a politikusoknak: megnehezült az idők járása fölöttünk.

Az első előadásban operettel mutatkozott be a társulat. A nagy híresség Bob Herczeg vonult be hozzánk, aki a budapesti népszínházban óriási sikert ért el. Ennek az operetnek első alakja a pajkos Bob úrn, akinek szerepében Gerlaki Hermin ragadta el a közönséget kedves játékaival. Sokan, különösen azok, akik a darabot már Budapestén is látták, nagy várakozással tekintettek a vidéki Bob úrra elé: vajjona milyen is lesz hát?

Mondhatjuk, hogy Gerlaki alakításában azok is gyönyörködtek, akik Zsaszának tipussá vált Bob úrrijat végig nézték. Külömbésg persze vált köztük; különösen szembetűnő az, hogy míg Zsazsa mindvégig pajkos, csintalan maradt, addig a mi Zsaszának csak a darab első részében csintalankodik, a vége felé azonban megkomolyodik, némelykor szentimentális lesz. — Különbösen az előadás összenyomása jó volt, bár kitetszett a szereplőkön az utazgatás fáradsága. Különbösen ki kell emelnünk Németh Jánost Pomponius szerepibe, aki sikerült kupléival valóságos tapsvihart aratott.

A csütörtökön színr került Doktor úrre semmi kívánni valót nem hagyott fenn. — Nagyon ügyes és ötletes ennek a magyar vigjátéknak meszeszőve, emlékezetet a francia vigjátékokra, itt ott azonban egy kicsit erős a pikantériája. — Pussér János az intrikus címeres gazember szerepében legelső heyen kell emlitenünk Németh Jánost. A játék élénksége és az alakítás eredetisége tekintetében nem maradtak mögötte Papp Mihály (dr Sárkány) és Falussy István (Csató), Tárnoki Gizi (Sárkányné) és Szabados Gizi (Lenke) sem; míg L. Mihályfi Júlia (Marosiné) epirod szerepében keltett viharos derűtséget.

A rendezés és az egész előadás összevágó és kifogástalan volt.

Pénteken: Béli Izor gyönyörű

operettjét a Katalint telt ház nézte végig. Az est sikerében az elismerés és dicséret Némethnének a cmiszerepben és Gerlaki Hermin (Germain) illet meg. Különbösen jők ők ezen szerepeikben. Hogy miért? ennek van egy sajátos oka. — A nagyon szigorú és szórálhasagató kritikus, ha összehasonlitaná kettőjüket, általában azt találna, hogy Némethné jól énekel, de hidegen játszik, Gerlaki pedig temperamentumosan játszik, de éneke kifogásolható. — Ez magyarázza meg sikerüket. A cárné előkelő hidegséget semmi sem adhatja jobban vissza, mint Némethné temperamentuma és viszont Germainnel a játéka fő s az ének lényegtelen.

Az alakítás és egyéniségtük összetalokozása teszi őket kitűnökké. Németh és vele együtt a többi mellékszínnyel a többé-kevésbé jól játszottak.

Tegnap Maetterlinek világhírű drámája: „Mónna Vanna” került színr, a társulat drámai erőinek felléptével.

Doktor.

Felolsszerkesztő: BÁNFALVI LAJOS.
Táfrsszerkesztő: MÁTEFFY LÁSZLÓ
Kiadótulajdonos a „Szentés Vidke” könyvnyomda

Van szerencsénk a t. malomtulajdonosok és molnárok becses tudomására hozni, hogy tulhalmozott árúkszártunk csökkentése, és forgalmunk fejlesztése céljából malomköveink árait — további viszavonásig — tetemesen leszállítottuk. — Gyártmányaink bármely örlekre, de különösen sima és tengeri utólérhetetlenül a legalkalmasabbak s e tekintetben a legjobb hírvéneke örvendenek. — A kőmintát és árjegyzéket a közelebbi előnyös szállítási és fizetési feltételekkel együtt bérmentve küldjük meg. — Nagyobb vidéki városokban jól bevezett viszont-előadók és képviselöket keresünk.

**Ujbányai Malomkögyár
Részvénytársaság.
Bars megye.**

Gözmalombereendezés-eladás.

A szentesi 14 járatú nagy gözhengermalom leszerelésekövetkeztében mindennemű malombereendezésitárgyak u. m. kiűnő jókarban levő különféle eredeti Ganz hengerezékek, kőjáratok, fogaskerek meghajtású liszt és darosostályozó sziták, felvonók, koptatók, trieúrok, transmissiók, síjkorongok, szijjak és egyéb tárgyak jutányos árban és kedvező fizetési feltételek mellett eladók. — Minden időben megtekinthetők a szentesi hengermalomban, esetleg levélbeli kérdések Szűcs Ödön gépgyárhoz Bajára intézendők. 2-1

özv. Bíró Istvánné

Dömsödi Juliánna nagykirálysági 61200/1600 hold földje szabadkézből eladó. — Értekezhetni ez iránt IV. t. 77. szám alatt, a tulajdonossal.

Kiadó föld.

Horváth Ilona örökösai váci lakosok Piti István által hasznóbérelt 52 hold szikháti földjük több évre hasznóbérbe kiadó; értekezni lehet Horváth Jenő III. tized 121. sz. a. szentesi lakossal.

PORGO PORGO PORGO

PORGO PORGO PORGO

Órák, ékszerek RÉSZELETIÉRE
is, ószo szobor ábrakon

SERENYI
Órák és ékszerek
Budapest Erzsébet-körút 21. sz.
Kétszázötvenedik házszám

Köszvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGER-féle

REPARATOR
1 üveg 2 korona.

Főraktár: KORONA GYÓGYSZERTÁR, Budapest, Calvin-tér.

10,000 sorsjegy, Myeremények összege
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.

KIRÁLYI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szab. osztályozást, főkülföldi helye
BUDAPEST, Andrásy-ut 60.
Elismert megbízhatóság! Előzetkenység! Kiváló szerencse!

Ha őszül a haja,
használja a
„Stella”
vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
Üvege 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárterárium, 6 cc. és kir.
Létszága József főh. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIAI GYÓGYINTÉZET.
A vérgyógyítás biztos gyógymód: asthma, szív-, gyomor-, lép- és tüdő-, szélhűdés, elmezavar ellen.
E gyógymód megapítója:
Dr. KOVÁCS J. főorvos, orvos
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRÚT 18. I. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELJE
ESZMÉNYI TÖKÉLETESÉGBEN
KÉRJEN PROSPECTUST A
YOST IRÓGÉP RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ
Budapest, New York

Repek és olosz fenyekek készínek

RIVOLI
fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII. KER., KERÉPESI-UT 30. SZÁM.
111 Régi kis képek után is sikerült megfotózni!!!
legújabb készínek

Kérdőleveleket, reklámokat szakszer-
tően, pontosan és legelőszöbben közölhet
az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptrákokban az

ÁLTALÁNOS TUDOSÍTÓ hirdetés
szertály,
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Hôtel PÁRIS szálloda
Szállodás: SIMON PÁL.
BUDAPEST, VI., VÁCZI-KÖRÚT 25. szám.
100 szoba 1 főtől feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegáns kávéház, étterem és sörösnak a házában. Villamos vasuti megállóhely az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHKEK VILMOS
elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruház
Budapest, IV., Központi Városház.

Etvágytalanság, hanyinger, fejfa-
s, gyomor-bajok ellen csodáshatású a

RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 1 korona. Póstin 6 üveg bértelme.
RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN és bérmentve
küldi a —
HÖLGYEK
TITKÁRA
füzetet kívánatra mindenkinek

Dr. SCHLESINGER MIKSA
VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony
ÉS SZANATORIUMA. (Hegység)

Kitűnő hegyi fekvésben, permentes és szélőt védett, 200 kilométerrel több jól épült, regényes hegyi utak. Szigorúan individualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes betegségeket hygienikusan a legelőszöbben vannak berendezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át nyitva van. — Prospektus és felvilágosítást szolgál:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Szánthó Dánielnek
kistökén 50 katasztrális hold földje
haszonbérbe, esetleg feles munkára
kiadó. —2—

Lindner Róbert gyógyszerész fele
ALAIKA-CRÈME
Cosmeticum par excellence.

Az arcbőrnek rövid használat után ragyogó fehérséget, üdéséget, tisztaságot és báj ad. Eltávolít pöröcséket, szeplőt, bőrrákákat (Mitesser) napbarnítottaságot stb. A legcsinnyabb keze-
ket finomítja, fehérré és gyöngéddé változtatja. Előnyök: Alaiska-crème nem zsíros, semmiféle nem-alkatrészeket nem tartalmaz, orvosiilag jóváhagyva a saját lva. Teljesen ártalmatlan.
Egy tégely ára 3 korona. Próbátégely 1 K. 20 f.

Alaiska-puder (arccpor) kitűnően kiegészíti az Alaiska-crème fényes cosmetikai hatását, a bőrnek elhajoló színárnyalatot, finom üde, rózsás üdéséget ad, egyszerű illata és kitűnő felőereje van és feltétlenül ártalmatlan, mert sem higanyt, sem bismutot nem tartalmaz. Egy doboz (fehér, rózsaszín vagy sárga) 3 kor. Kapható:

Lindner Róbert gyógyszerésznel
101-3 Bécs XIII. 9. Lainzerstrasse 113.
ben 1902-ben arany London, Amsterdam és Bécsben 1902-ben arany érmekkel és díszoklevelekkel

Eladó földek.
Bakay Gézáné sz. Sarkady N. Mariskának alább írt földjei igen előnyös feltételek mellett szabadkézből eladók egészben vagy aróbb 5-10 holdas parcellákban is. — Nagy Királyság 87 hold, 1100 négyszögölével gazdasági épületekkel.
Fábián 180 1/2 hold) malommal s
Fábián 3 1/2 hold) mellék-épületekkel
Fábián 1 kat. hold)
Fertő 34 1/2 hold gazdasági épületekkel,
Berekhát 1 1/2 hold. — Tudakozódní lehet a tulajdonosnőnél Szarvas, és Horváth Albertnél I. tized 507. szám alatt Szentesen.

Érsek Imre I. 698. számú háza olcsón kedvező feltételek mellett eladó.

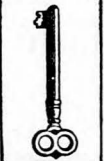
Konkolyozók
használatra kaphatók: Horváth J. és Társa vas-és fűszer-kereskedő cégnél (vásár-tér) Kossuth-útcá: ahol beszélhető a legújabb Zala Drill szabadalmazott sorvetőgép, szakrendszerű ekék, szecs kavagók, járgányok és mindennemű gazdasági eszközök a legjobb minőségben kedvező fizetési feltételek mellett és jutányos áron. 3V2

Schicht-Szappan
„Szarvas” vagy „Kulcs”
jeggye

Mindenütt kapható!

Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan — „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva.

Lejuthat lekiadásra s említtve legelőszöbű szappan. — Minden kétes alkatrészekről mentes.

Sok pénzt!

100 koronáig kereshetnek havonként minden állású egyének, tisztességesen (melékkeresetnek is).
Közelebbit „Reell 71” alatt a Merkur hirdetési osztályánál, Stuttgart, Bergstrasse. 52-6

Legkedveltebb, legtekélyesebb
aroztisztító és szépítő szerek:

Akácia

KRIEGNER-féle
-GRÉME 2 kor.
-PUDER 1
-SZAPPAN 1

Főraktár:
KORONA GYÓGYSZERTÁR
BUDAPEST, CALVIN-TÉR.
Törvényesen véde.

RESO MAGYAR
• Gazdasági
GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.
2500 gépészeti-
készlet és
alkalm. kisebb gép. gyűjtemben.
Működőrendszere
KÖLÉN SZAKOSZTÁLY.
Készítőkészlet magyar és
belsővételek.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.
Elsőrangú kénes hévízü gyógy-
fürdő. pártalan gőzfürdővel,
legmodernebb iszapfürdőkkel,
pompás ásványvíz-uszodákkal,
kő- és kádfürdőkkel.
200 kényelmes lakosztobával.
Frissebb kiválóan magyar
és bérmentve.

KATZER
szücszmester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.
Szörmeáru az egész
világon elterjedtek és
elbírannak.

GUMMI
és
HALHÓLYAG
tucatzaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és
feljebb, a világ legjobbjai, titok-
tartás mellett, utánvételt, vagy
a pénz előzetes beküldése után
küldi a száma
legelő rangja
cégére
REIF J.
specialista, Deák
Bradtalca 2,
Arjogyák
14720

Modern
BUTOR.
Örliást választék
háló-, ebédlő-, szalon- és
uri-szoba-butorkokban.
Olcsóbb mint bárhol
NEMES és LENGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST,
IV., Kecskeméti-utca 6. sz.

bérmély országból és
szakmából, ajánlatok szék-
kötés és ut. Készítőkészlet le-
terjesztése céljából (postadíj jóváírásával)
ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Nemzetközi Czinárodájában
Budapest, V., Mátyás-utca 12. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.
ROSENZWEIG
Hataly embevelés: országos ajánlat szer. Ára 3 korona.
ROSENZWEIG GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

OSAN
A torok, tüdő,
száj és fogak
legjobb védője az
Feltalálja az eddig ismert összes fogorvosokat.
OSAN-szájvíz-esszencia a 88 kr., OSAN-fogpor a 44 kr.
Coenry-féle keleti a legjobb és legkedveltebb
szépítő-szerek
Bregy a ftt. Feltal
halmozatosan 30 kr.
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan a 50 és 35 kr.
A legjobb és legelőszegesebb
hajfestő-szerek
barnás és fekete. Ára ftt 2.50
Frissebb kiválóan magyar
és bérmentve.
Coenry J. Antal, Deák, XVII., Csizmadia-utca 17.
Küldetés London, Paris, Brüsszel, Kónstantinápoly, Ath.
Rakatacva gyűjtemben, Hírszerzőkben stb.

RÖSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 14.
ALAPITTATOTT 1853.
Nyitvános polgári iskola 10-14 éves
fiak részére. — Feltaláló kereskedelmi
iskola 14-18 éves fiak részére.
Nevelő internátus bennlakó növendékek
részére. Bizonyítványal államnévnyer-
sek és az egyetemes önképzőre jogos-
sítanak. — Bővebb felvilágosítást
ingyen ad
Röser János, igazgató.

INTERNACIONÁL
SZÖRVEZTŐ
néhányasori használat után az szem-
kézről a száj átállította. Egy tucatja 6 kr.
Főraktár: Dr Kovács Ernő gyógyszerár.
Budapest, Gyár-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.
MI helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORKI
KÁVÉHAZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

Használjon Kerpel-féle
KÉZFINOMÍTÓ
olyvadékok, mely minden kezét
nap alatt simit, fehérít, szépít.
Üveg 50 fillér. Postán 4 üveget
bérmentve küld
KERPEL gyógyszerár.
• Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK
ORSZÁGOS PÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.
300 koronától kezdve ad förlésztéses zálog-
level-kölcsönöket, melyek után
Négyes közzévetéssel: 214-3% levonással:
50 évre a tőke ért 5.10% 34 8.30%
25 8.50% 25 8.50%
15 8.50% 15 8.50%
fizetendő járadékul a törlesztéssel együtt
Bővebb felvilágosítást
az intézet díjmentesen ad.

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÍVŐFÉLY
MINDENÜTT KAPHATÓ.
Saját erdőgazdálkodásból
LEOPOLD GYULA
Hírszerzői hódolva által
Budapest, VII., Erzsébet-körút 53

S z t r a k a - l é l e
**TANNIN-
CSOKOLÁDÉ**
kötő hatású kis
gyermek és felnőttek
hasmenése ellen
Egy drb. ára 40 f.
Kapható minden
gyógyszertárba.

Ertesítés.
A nagybecsült szülőket tiszte-
lettel értesítem, hogy a szünidő alatt
úgy zongoratanításra, mint francia és
német nyelv oktatásra tanítványokat
elfogadok.
Farkas Gizella
okl. tanítósnő.
Lakás: Szvaton Józsefné vásárhelyi utcai
házában, ahol több rendbeli lakás kiadó.
Ugyancsak Szvaton Józsefnének derek-
egyházoldali szántóföldje haszonbérbe
kiadó.
12-7

Eladó föld.
Kiss Bálintnak a lapistói műút
mentén lévő 100 holdnyi tanyaföldje
eladó.
Ertekezni lehet Dr. Csató Zsig-
mond főispánnal. 3-1
Déló Nagy Kálmán
III. t. 18. számú házában két padolt
(útcai) szoba, akár bútorozva is azon-
nal kiadó. — Ertekezni lehet ugyanott.

Minden vevő jogosítva van az árát (eredeti csomagolásban) az alatt említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.
Az első Triesti Cognac pártati intézet (Destillerie.) Camis és Stock Barcolában, Triest mellett
ajánlja belföldi
GYÓGY COGNAC-JAT
mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerész egyesület
kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.
Egy palack 5 kor. fél palack 2 kor. 60 fillér.
10 palack rendelésénél 10% árengedmény.
Egyedüli elárúsító Szentesen **Szepe Károly** fűszerkedő. 52-5
Minden vevő jogosítva van az árát (eredeti csomagolásban) az alatt említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Valódi borpárolat. Valódi borpárolat.

Med. dr. Traub József
gyomorpara
Gastricin

orvosilag megvizsgálva és
kipróbálva.

Ezer meg ezer embert kényszerít gyomor-, bél- vagy más baj is szigorú diétára, ami életüket kinossa teszi. Dr. Traub József gyomorparának a Gastricinnek használata folytán a diéta rövid idő alatt teljesen fölöslegessé válik. Betegek, akiknek bő étkezés által teljes erőben kell magukat megtartaniuk, ezt Gastricin-nel teljesen elérik. Gastricin a muló bajoknál, amilyen a gyomorégés, bőségés, tel-fúvódás, gyomorfájás, hányás, görcs, hányinger és szorongás, vagy rossz emésztéstől eredő fájás, — azonnal hat és hosszabb használat után régi gyomor és bélbajok, melyek eddig minden gyógyszerrel dacoltak, szintén meggyógyít. — Gastricin nem hashajtó szer, de tökéletesen szabályozza a székletet. Közéletben a prospektusokból. — Orvos uraknak ingyen próbaküldemény.

Kapható a legtöbb gyógyszerárban.

Főraktár: **Salvator gyógyszerár**
Pozsonyban.

Nagyban a gyógyszerár kereskedőknél

Nagy doboz 3 kor — kis doboz 2 kor
— bérmentve 20, ajánlottan 45 fillérrel
dragább 26—15

Özv. Schweiger Adolfné

ürnő szelevényi gazdaságában f. évi augusztus 20-án reggel 8 órakor önkéntes árverésen elfognak adatni, lovak, csikók, sertések, kocsik, hintók, 8 sa M. Állami cséplőgép, gazdasági és magtári felszerelések, háziútorok, szőlős eszközök, különféle takarmányne-műek, takarmányrépa földben stb. 2-1

Kiadó lakás.

A Szentes-Vidéki Takarékpénztár Petőfi utcai házában egy utcai 3 szobás lakás azonnal kiadó.

A város legélénkebb és legnagyobb forgalmú helyén, az ujonnan fölépült és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő Kossuth-utcai házában

több üzlethelyiség

lakással vagy a nélkül, f. évi október 1-től bérbeadó.

Különösen alkalmas az egyik helyiség

üveg és porcellán kereskedésnek,

miután ugyanott több mint 35 éven át eddig is ilyen üzlet állott fent és fényesen prosperált.

Reflektánsok alkat köthetnek ve-em, ugyanott levő lakáson.

Özv. Weisz Bernátné.

Dij-feladvány.

Felosztásra kerül:

10 drb. arany óra
10 drb. briliánsgyűrű
10 drb. ezüst óra
150 drb. zenélő szelence
150 drb. valódi selyemkötésű
700 drb. valódi selyem zsebkendő
100000 drb. igen érdekes könyv és rüpiart.

„Volkshilfe” kiadóhivatala, hogy a hosszú életrol, egészségrol és gyors meggazdagodásról írott prédikációi általánosan elterjedjenek, a következő díjfeladványt teszi közzé:

2	5	8
2	5	8
2	5	8

Aki e 9 számot az adott négyzet hasábjában úgy tudja összeállítani, hogy azok összege minden sorban és irányban 15 legyen, és e megoldással együtt levél bélyegeiben 50 fillért beküld, megkapja, német nyelven írva a „Volkshilfe”-t, és egyike a fenti elősorolt jutalmaknak, amelyért jótállunk. Bérmentesen küldve. A jutalmak kiosztása szigorúan a „Volkshilfe”-e közéleti program szerint történik.

Cím: 7. A G reussing a „Volkshilfe” képviselőjének, Bregenz a. Bodensee. 16-6

Szlávik Jánosnak IV. tized 87. számú háza eladó; ugyancsak a fenti számú háznál több rendbeli udvari lakás Szent-Mihály naptól kiadó. — Ertekezhetni ugyanott, a tulajdonossal 3—1

Férfiak ingyen kapnak

egy legrajabb találmányú gyógyszer, mely az elvesztett erőt visszaadja. Mindazok, akik érte irnak, ingyen kapnak egy próbacsomagot, egy 100 oldal vastag könyvet együtt, postaszállítványként, jól becsomagolva. A lecsúszdalalraméltóbb csodagyógyszer ez, mely már ezeket megmentett, akik jüköri kiesé-pangások folytán erjüket veszítették vagy ezenközben betegségek szerettek. Ez okból elhatározta az intézet, mindenkinél — akikérei — egy csomag gyógyszer magyarázó könyveskövel díjtalanul küldeni. E házi szerrel otthon gyógyítható a baj és minden, aki jüköri kiesé-pangások folytán nemi bajokban, szellem-nyegesenben vagy chronicus betegségekben szenved otthon gyógyíthatja magát. Ez a gyógyszer közvetlenül ama szervekre hat, melyek közvetlenül az erők és csúds eredménytelül gyógyítja meg az orvos óta állandóan betegeket is. Öregek és ifjak irhatnak, az alatt jezett címen a „Late Medical Institute”-nak, honnan a próbacsomagot címünkre ingyen megkérjük. Az intézet első sorban azokat akarja megmenteni, akik gyógykezelésük végett otthonukat el nem hagyhatják. A próbacsomag is megmutatja, milyen könnyen lehet e borzalmas betegségek-ből otthon is kigyógyítani. Az intézet nem tesz kivételt. Mindenki, bárholon magyarul is írhat a gyógyszerért, amire a legnagyobb diszkreció mellett díjtalanul elküldik neki a próbacsomagot a magyarázó könyvvel együtt. Irjon tehát — akinek kell — mindenki azonnal. A küldemény olyan szépen van csomagolva, hogy senki se tudja meg a tartalmát. A levelet így kell megcímezni: State Medical Institute 6901 Elektroa Building, Fort Wayne, Ind. Amerika és minden level portómentesen küldendő.

11803. sz. 1903.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az ideai temesvári Szt.-Jakab

országos vásár

f. évi augusztus hó 13-tól bezárólag augusztus hó 17-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra, augusztus hó 13-tól csütörtökön reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárott, 1903. évi július 25.

A városi főkapitányságtól:

Bandl Rezső,

főkapitány.

Bánáti ló-, szarvasmarha-, juh és sertés-vásár.

Gyümölcs-, mezőgazdasági-, kereskedelmi és iparvásár.

Öregek és fiatalok!

Dr. Müller egészségügyi tanácsos kitanó művét:

A „Megzavart ideg és nemi rendszer alapos gyógyításáról” vegyék igénybe.

Ez a kitanó launka 41 kiadásban jelent meg a kapható 1 korona 20 fillér vagy hasonló értékű postai értékpapírral beküldés mellett. (52—2 8/2)

Curt Röber, Braunschweig cím alatt.

Üzlet megnyitás!

Alulírott tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a mai kornak teljesen megfelelő bádogos műhelyt nyitottam.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat u. m. épületmunkákat; úgyszintén konyhai berendezéseket. Raktáron kész bádogos munkák kaphatók.

Javításokat gyorsan és a legolcsóbb aron eszközöm.

Szentes, 1903. aug. hó

Tisztelettel:

2—2

Kohn Ignác,
bádogos-mester.

Lakás: Özv. Dobray Sándorné úrnő házában.

Földhaszonbéri hirdetés.

Gróf Berchtold Lipótné szül. Gróf Károlyi Nantime ömeltósága tulajdon-karól képező a szegvári határban fekvő 619^{737/1100} hold kiterjedésű száraz rátaí (halus rata) birtok folyó 1903. évi október hó 1-től 10 egymásután következő esztendőre házi kezelés kötelezettsége mellett bérbé adatik.

A haszonbérbeadás zártajánlati versenytárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árverésen

1903. augusztus hó 31-én d. e. 9 órakor a szegvári határban fekvő tételhátú gazdaságban fog eszközöltetni és pedig első sorban 30 %¹¹⁰⁰ holdakra osztott parcellákban s a mennyiben az egész birtok ilyen részletekben kiadható nem lenne, az egész terület egy tagban bocsájtatik kiadás alá.

Tartoznak bérelni szándékozók megfelelő lánatpénzzel felszerelt írásos zárt ajánlataikat, — melyekben a kibérelni szándékolt holdak száma helye s a holdankint megajánlott haszonbér összege számokkal és betűkkel is kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő bérbeadási feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti — borítékba zárva az árverés megkezdése előtt alólírott jószágfelügyelőségnek Árpádhalmán (u. p. Orosháza) vagy a helyszínén benyújtani.

Bánatpénzzel az írásos ajánlatokhoz holdankint 4 korona csatolandó, illetve a szóbeli árverés megkezdése előtt készpénzben vagy ovadékképes értékpapírral letendő. Az írásbeli ajánlatok a szóbeli árverés befejezése után fognak felbontatni.

Tulajdonos Grófnő fentartja magának a jogot az árverés eredményét egészben vagy részben jóváhagyni.

A felosztási térkép valamint az árverés illetve a kötéendő haszonbéri szerződés feltételei alólírott jószágfelügyelőségnek vagy a tételhátú gazdaságban bármikor megtekinthetők.

5—2

Jószágfelügyelőség.